

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI /SAKSBEHANDLER
Margrethe Anti, +47 78 48 42 20
margrethe.anti@samediggi.no

MIN ČUJ./VÅR REF.
17/3067 - 2
Almmut go válddát oktavuoda/Oppgis ved henvendelse

DIN ČUJ./DERES REF.

BEAIVI/DATO
20.09.2017

Sámediggi
Ávjoivárgeaidnu 50
9730 Kárášjohka

telefonu: +47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Ápningstider:
Mandag - Fredag
08.00 - 15.30

Høringsuttalelse - Forslag om å innføre plikt til å tilby intensiv opplæring og plikt til flerfaglig samarbeid

Plikt til å tilby intensiv opplæring på 1. til 4. trinn

Sametinget stiller seg positive til forslaget om å innføre plikt til å tilby intensiv opplæring til elever på 1. til 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning.

Per dags dato er situasjonen slik at andelen elever med spesialundervisning øker utover i opplæringsløpet, i stedet for å minke, slik målet er. Man må se på hva som fremmer elevenes læring, og hva som hemmer den. I den forbindelse viser vi til den samme forskningen som det henvises til i høringsnotatet, om at tidlig innsats reduserer risikoen for at elevene skal utvikle stadig økende forskjell i læringsutbytte. I ung alder er barn mer mottakelige for læring, samtidig som grunnlaget for videre læring dannes. Det er behov for å innføre tidlig innsats som systematisk metodikk og et lovkrav om intensiv opplæring kan medvirke til dette.

Når det gjelder saksbehandlingskrav vil fravær av dette etter Sametingets syn kunne bidra til rask iverksetting av tiltak straks behovet oppstår, noe som er riktig og nødvendig i tilfeller som dette. Involvering av foreldre og foreldres rett til å kreve utredning med sikte på spesialundervisning vil etter Sametingets syn være tilstrekkelig for å ivareta elevenes rettssikkerhet.

Når det gjelder innvendingene fra KS om at nye lovbestemmelser ikke anses som nødvendige, kan ikke Sametinget stille seg bak disse, på bakgrunn av ovennevnte situasjon i dagens skole i Norge. Når man ikke når de målene man har satt seg, til tross for eksempelvis nasjonale satsinger mv., må man se på alternative metoder. Den eksisterende plikten til tidlig innsats bør konkretiseres ytterligere slik lovforslaget legger til rette for.

Sametinget vil også understreke viktigheten av at dette også må gjelde i faget samisk, og er tilfreds med at faget er nevnt spesifikt i forslag til ny § 1-4 i opplæringsloven.

I høringsnotatets punkt 4.1 om økonomiske og administrative konsekvenser sies at plikten til å gi intensiv opplæring ikke i seg selv innebærer et krav om økte lærerressurser, men at dersom økte lærerressurser blir nødvendig for å oppfylle denne plikten, må dette skaffes til veie. Videre vises det til at det i statsbudsjettet for 2017 er vedtatt å øke bevilgningen til økt lærertetthet på 1. til 4. trinn for å styrke kommunenes arbeid med tidlig innsats. Departementet vurderer det slik at dette tilskuddet legger til rette for at kommunene kan følge opp den nye plikten om intensiv opplæring.

Sametinget vil i denne sammenheng vise til at det i dag er mangel på samiske lærere i alle områder og innen alle samiske språk, og at denne lærermangelen bare vil øke i årene som kommer. Den nye plikten til å iverksette intensiv opplæring kan i prinsippet kreve at også de samiske lærerressursene økes. Derfor må bevilgningene til rekruttering av samiske lærere

økes. Det må iverksettes tiltak for å øke rekrutteringen av personer med kompetanse i samisk språk og kultur til fagutdanningene for lærere, spesialpedagogikk og øvrig personale i den samiske skolen, slik at ikke ukvalifiserte assistenter må stå for opplæringen for de elevene som behøver hjelp. Dette vil også, for samiske barn i Norge, medføre en bedre gjennomføring av barnekonvensjonens artikkel 29 om formålet med utdanningen og artikkel 30 om at barn av minoriteter og urfolk ikke skal nektes retten til sin kultur, sitt språk og sin religion i samvær med andre medlemmer av sin gruppe.

Plikt til flerfaglig samarbeid

Sametinget stiller seg positive til forslaget om en plikt for skolen til å samarbeide med kommunale tjenestetilbydere. En tydeliggjøring og styrking av samarbeidsplikten kan medføre et bedret skoletilbud for de elevene som har utfordringer på andre områder, som omtalt i høringsnotatet.

Når det gjelder samiske barn, finnes det ikke statistisk materiale om samiske barn og unge og eksempelvis vold, fysisk og psykisk helse og andelen barn hvor det iverksettes tiltak etter barnevernsloven. Samiske elever med særskilte behov og utfordringer er en sårbar gruppe i utdanningssystemet. Disse elevene er avhengig av å få et opplæringstilbud på grunnlag av sitt språk, sine kulturverdier og hvor opplæringstilbudet samtidig er tilpasset dem. Foresatte for barn med særskilte behov melder ofte om at skoleeiere har utfordringer med å tilrettelegge et spesialpedagogisk tilrettelagt opplæringstilbud, som også er på samisk og på grunnlag av samisk kultur. Mer samarbeid mellom kommunale tjenester om oppgaver og ansvarsområder relatert til slike tilfeller, vil etter Sametingets syn kunne føre til økt grad av ivaretagelse av den enkelte samiske elev.

Dearvvuodáiguin/Med hilsen

Brita Oskal Eira
fágajodiiheadji/fagleder - vuodđooahpahus

Margrethe Anti
ráđđeaddi/rådgiver

*Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Hovedmottaker:
Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep. 0032

OSLO